

TRÍCH YẾU LUẬN ÁN TIẾN SĨ

Nghiên cứu sinh: Vũ Tự Long

Đề tài: *Đặc điểm nghệ thuật chèo của Nhà hát Chèo Quân đội*

Ngành: Lý luận và lịch sử sân khấu

Mã số: 9210221

Người hướng dẫn khoa học: GS.TS. Đào Mạnh Hùng – TS. Trần Thị Minh Thu

Cơ sở đào tạo: Viện Văn hóa, Nghệ thuật, Thể thao và Du lịch Việt Nam

NỘI DUNG TRÍCH YẾU

1. Mục đích và đối tượng nghiên cứu

Mục đích nghiên cứu

Luận án nhằm nhận diện, phân tích và khái quát những đặc điểm nghệ thuật chèo của Nhà hát Chèo Quân đội trên cả hai phương diện nội dung và hình thức, qua đó làm rõ giá trị tư tưởng, bản sắc và đóng góp của Nhà hát đối với sự phát triển của sân khấu chèo trong bối cảnh đổi mới và hội nhập quốc tế.

Đối tượng nghiên cứu là các đặc điểm nghệ thuật chèo của Nhà hát Chèo Quân đội, được thể hiện qua hệ thống vở diễn tiêu biểu từ năm 1954 đến nay. Phạm vi nghiên cứu tập trung vào đề tài, hình tượng nhân vật, chủ đề tư tưởng, kết cấu, thể tài, nghệ thuật biểu diễn và dàn dựng.

2. Các phương pháp nghiên cứu đã sử dụng

Luận án vận dụng cách tiếp cận liên ngành giữa nghệ thuật học, văn hóa học và sử học nhằm đảm bảo tính toàn diện và khách quan. Các phương pháp cụ thể gồm:

- Phân tích – tổng hợp tài liệu: hệ thống hóa lý luận, cơ sở khái niệm, kế thừa kết quả của các công trình nghiên cứu trước.
- Khảo tả, mô tả nghệ thuật: ghi nhận và phân tích đặc điểm các vở diễn, phong cách biểu diễn, yếu tố dàn dựng và tổ chức nghệ thuật.
- So sánh – đối chiếu: làm rõ sự khác biệt giữa đặc điểm “Chèo Quân đội” với các đơn vị chèo dân sự.

3. Các kết quả chính và kết luận

Các kết quả chính

Về nội dung:

Nhà hát Chèo Quân đội đã xây dựng được hệ thống đề tài phản ánh sâu sắc hình tượng người chiến sĩ, người dân trong chiến tranh và hòa bình, gắn với chủ đề tư tưởng “nghệ thuật phục vụ Tổ quốc, nhân dân và con người”. Nội dung các vở diễn kết hợp giữa tính chính trị, nhân văn và tính giáo dục thẩm mỹ.

Về hình thức nghệ thuật:

Nghệ thuật biểu diễn và dàn dựng của Nhà hát mang phong cách đặc trưng “chiều chèo bộ đội” – kết hợp hài hòa thi pháp chèo truyền thống với ngôn ngữ sân khấu hiện đại, sử dụng sáng tạo các làn điệu, động tác, biểu tượng sân khấu nhằm tăng tính biểu cảm và tính tập thể.

Về đóng góp:

- Khẳng định đặc điểm Chèo Quân đội là sự kết hợp giữa tính chiến đấu, tính nghệ thuật và bản sắc dân tộc.

- Góp phần phát triển chèo cách mạng, làm giàu thêm diện mạo sân khấu chèo hiện đại Việt Nam.

- Bổ sung tư liệu khoa học về quá trình hình thành, phát triển, sáng tạo và đổi mới của Nhà hát Chèo Quân đội trong gần bảy thập kỷ qua.

Về giải pháp:

Luận án đề xuất ba nhóm giải pháp: giữ vững định hướng tư tưởng chính trị; đổi mới sáng tạo nghệ thuật, kết hợp truyền thống với công nghệ sân khấu hiện đại; mở rộng truyền thông, xây dựng khán giả trẻ, tăng cường chuyển đổi số.

Kết luận

Luận án khẳng định rằng đặc điểm nghệ thuật chèo của Nhà hát Chèo Quân đội là sự thống nhất giữa tư tưởng chính trị và nghệ thuật thẩm mỹ, giữa truyền thống dân tộc và tinh thần thời đại. Nhà hát là biểu tượng sáng tạo nghệ thuật của Quân đội Nhân dân Việt Nam, góp phần khẳng định vị thế của sân khấu chèo trong bối cảnh hiện nay.

Người hướng dẫn khoa học

Nghiên cứu sinh

GS.TS. Đào Mạnh Hùng

Vũ Tự Long

TS. Trần Thị Minh Thu